

Domov>Vaše pravice>Žrtve kaznivih dejanj>Odškodnina>Uveljavljanje odškodnine zoper storilca kaznivega dejanja

Αξίωση αποζημίωσης από τον δράστη

Švedska

Πώς μπορώ να αξιώσω αποζημίωση ή άλλη έννομη προστασία/ικανοποίηση από τον δράστη στο πλαίσιο δίκης (ποινικής διαδικασίας) και σε ποιον θα πρέπει να απευθύνω τη σχετική αξίωσή μου;

Αρχικά πρέπει να απευθυνθείτε στην αστυνομία ή την εισαγγελία. Οι αρχές αυτές έχουν επίσης υποχρέωση να εξετάζουν αιτήσεις αποζημίωσης του παθόντα. Εάν δεν έχετε τη συνδρομή δικού σας νομικού παραστάτη στη δίκη, κατά κανόνα ο εισαγγελέας οφείλει επίσης να παράσχει συνδρομή στην επιδίωξη της αξίωσης του πολιτικώς ενάγοντα κατά του δράστη, εφόσον αυτή ασκείται στο πλαίσιο ποινικής υπόθεσης.

Σε ποιο στάδιο της ποινικής διαδικασίας θα πρέπει να εγείρω την αξίωσή μου;

Θα πρέπει να εγείρετε την αξίωσή σας κατά τη διάρκεια της αστυνομικής έρευνας, ώστε να μπορεί να εξεταστεί η αξίωσή σας και να συλληφθούν αποδεικτικά στοιχεία. Ωστόσο, έχετε τη δυνατότητα να εγείρετε την αξίωσή σας έως την έναρξη της κύριας διαδικασίας στην ποινική υπόθεση.

Τι μπορώ να ζητήσω με την αξίωσή μου και πώς πρέπει να την παρουσιάσω (να δηλώσω ένα συνολικό ποσό και/ή να προσδιορίσω τις επιμέρους ζημίες, τα διαφυγόντα κέρδη και τους τόκους);

Το δίκαιο περί αδικοπρασιών της Σουηδίας βασίζεται στην αρχή της αποκατάστασης – ο παθών πρέπει, στο μετρώ του δυνατού, να επανέλθει στην οικονομική κατάσταση στην οποία θα βρισκόταν αν δεν είχε επέλθει η ζημία ή η βλάβη. Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να ζητηθεί αποζημίωση για όλες τις οικονομικές ζημίες που προκλήθηκαν από την υπό κρίση ζημία ή βλάβη. Ωστόσο, ο παθών έχει υποχρέωση να περιορίζει τη ζημία όταν αυτό είναι εφικτό. Αποζημίωση μπορεί να επιδικαστεί για:

σωματική βλάβη, η οποία περιλαμβάνει δαπάνες (περίθαλψης κ.ο.κ), αποζημίωση για διαφυγόντα εισοδήματα, σωματική και ηθική βλάβη προσωρινής φύσης (πόνος και ταλαιπωρία), αποζημίωση για μόνιμες δυσμορφίες (παραμορφώσεις) και μόνιμες αναπηρίες (ανικανότητα).

προσβολή της ακεραιότητας του προσώπου, όταν το έγκλημα στρέφεται κατά του προσώπου, της ελευθερίας, της ειρήνης ή της τιμής και η προσβολή είναι σοβαρή·

υλικές ζημίες, π.χ. λόγω κλοπής ή φθοράς ξένης ιδιοκτησίας·

αμιγώς οικονομική ζημία, δηλαδή αμιγώς οικονομική βλάβη η οποία προκύπτει, για παράδειγμα, σε περίπτωση απάτης ή υπεξαίρεσης.

Η αίτηση θα πρέπει να διαρθρώνεται υπό τις συναφείς επικεφαλίδες και στη συνέχεια να παρέχεται περίληψη του συνόλου της. Ο αιτών δικαιούται τόκους από την ημέρα τέλεσης του εγκλήματος ή από άλλη, μεταγενέστερη ημερομηνία κατά την οποία επήλθε η ζημία. Πρέπει επίσης να εγερθεί αξίωση για τους τόκους προκειμένου να εκδώσει το δικαστήριο απόφαση επί αυτών.

Προβλέπεται συγκεκριμένο έντυπο για τις αξιώσεις αυτές;

Η αστυνομία και η εισαγγελία διαθέτουν συγκεκριμένα έντυπα για τις αδικοπρακτικές αξιώσεις, τα οποία μπορείτε να χρησιμοποιήσετε.

Τι είδους αποδεικτικά στοιχεία πρέπει να υποβάλω για τη θεμελίωση της αξίωσής μου;

Ορισμένα από τα απαιτούμενα αποδεικτικά στοιχεία για τη χορήγηση αποζημίωσης περιλαμβάνονται κατά κανόνα στην αστυνομική έρευνα και ο εισαγγελέας μπορεί να τα επικαλεστεί για τη θεμελίωση του ισχυρισμού. Για παράδειγμα, αυτό ισχύει ως προς τις περιστάσεις τέλεσης του εγκλήματος και τη ζημία που προκλήθηκε από αυτό.

Ο πολιτικώς ενάγων πρέπει να είναι σε θέση να υποβάλει τα αποδεικτικά στοιχεία που τεκμηριώνουν τις απαιτήσεις του, για παράδειγμα, αποδεικτικά στοιχεία για δαπάνες (τιμολόγια), διαφυγόντα εισοδήματα (αποδεικτικά στοιχεία της βλάβης / αναρρωτική άδεια και το διαφυγόν εισόδημα), υλικές ζημίες (δικαιολογητικά έγγραφα που αποδεικνύουν την αξία της ιδιοκτησίας που έχει καταστραφεί ή το κόστος αποκατάστασης / την υποτίμηση της ιδιοκτησίας που έχει φθαρεί).

Σε περίπτωση αποζημίωσης για προσβολή δικαιώματος, ο πολιτικώς ενάγων δεν χρειάζεται να υποβάλει ειδικά αποδεικτικά στοιχεία. Η αποζημίωση λόγω προσβολής δικαιώματος θα συνάδει με την αξιολόγηση της εγκληματικής πράξης.

Προβλέπεται η καταβολή δικαστικών τελών ή άλλων εξόδων σε σχέση με την αξίωσή μου;

Όχι· δεν καταβάλλονται τέλη όταν η αξίωση αποζημίωσης ασκείται στο πλαίσιο ποινικής υπόθεσης.

Μπορώ να λάβω δωρεάν νομική συνδρομή πριν και/ή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας; Μπορώ να λάβω τέτοια συνδρομή αν δεν κατοικώ στη χώρα στην οποία διεξάγεται η δίκη;

Ως πολιτικώς ενάγων / παθών, δικαιούστε να λάβετε νομική συνδρομή κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας. Για παράδειγμα, αυτό ισχύει σε περίπτωση σοβαρού, βίαιου εγκλήματος, σεξουαλικού εγκλήματος, ενδοοικογενειακής βίας ή σε άλλες περιπτώσεις κατά τις οποίες προκύπτει σαφώς η ανάγκη παροχής συνδρομής. Εάν θα θέλατε να λάβετε την εν λόγω νομική συνδρομή, μπορείτε να ενημερώσετε την αστυνομία ή την εισαγγελία, η οποία στη συνέχεια θα διαβιβάσει το αίτημά σας στο δικαστήριο, το οποίο με τη σειρά του θα αποφασίσει κατά πόσον θα διοριστεί ή όχι συνήγορος πολιτικής αγωγής. Ο συνήγορος της πολιτικής αγωγής μπορεί να παράσχει συνδρομή και στήριξη καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας και θα καταρτίσει επίσης και θα ασκήσει την αγωγή αποζημίωσης. Εφόσον διοριστεί συνήγορος πολιτικής αγωγής, το κράτος βαρύνεται με την αμοιβή του.

Σε ποιες περιπτώσεις το ποινικό δικαστήριο θα απέρριπτε ή θα αρνούταν να αποφανθεί επί της αξίωσής μου κατά του δράστη;

Εξαιρετικά σπάνια θα απέρριπτε το δικαστήριο αδικοπρακτική αξίωση που ασκείται στο πλαίσιο ποινικής υπόθεσης, ακόμη κι αν τυπικά αυτό είναι δυνατόν. Ενίοτε το δικαστήριο διαχωρίζει την εκδίκαση της ποινικής υπόθεσης από αυτή της αδικοπραξίας. Αυτό μπορεί να συμβεί αν η αγωγή αποζημίωσης είναι περίπλοκη ή δεν έχει συνταχθεί ορθά με αποτέλεσμα να καθυστερεί η εκδίκαση της ποινικής υπόθεσης. Ο διαχωρισμός των εν λόγω υποθέσεων σημαίνει ότι το δικαστήριο αποφαίνεται πρώτα για την ποινική υπόθεση και συζητά μεταγενέστερα την αδικοπραξία. Συνέπεια του γεγονότος αυτού είναι ότι ο εισαγγελέας δεν μπορεί πλέον να συμβάλει στην επιδίωξη της αδικοπρακτικής αξίωσης. Είναι γενικά προτιμότερο για τον παθόντα να είναι επαρκώς προετοιμασμένη η υπόθεση αδικοπραξίας, ώστε να μπορεί να κριθεί στο πλαίσιο ποινικής υπόθεσης.

Μπορώ να ασκήσω ένδικα μέσα κατά μιας τέτοιας απόφασης ή να επιδιώξω άλλα μέσα έννομης προστασίας/ικανοποίησης;

Το δικαστήριο πρέπει πάντοτε να παρέχει οδηγίες για τον τρόπο άσκησης των ένδικων μέσων. Οι εν λόγω οδηγίες ορίζουν τις προϋποθέσεις άσκησης ένδικων μέσων στην εκάστοτε περίπτωση.

Η ασφαλιστική αποζημίωση κατά κανόνα δεν τελεί υπό την αίρεση της συζήτησης της υπόθεσης αδικοπραξίας από το δικαστήριο, γεγονός που σημαίνει ότι η ζημία ή η βλάβη μπορεί να δηλωθεί στην ασφαλιστική εταιρεία.

Τα παρακάτω εφαρμόζονται ως προς την αποζημίωση για ζημία που προκλήθηκε από έγκλημα. Εάν ο δράστης είναι σε θέση να πληρώσει αποζημίωση, η αξίωση πρέπει πάντοτε να εγείρεται πρώτα κατά του δράστη. Εάν ο δράστης δεν είναι σε θέση να πληρώσει και ο παθών δεν μπορεί να αποζημιωθεί με άλλον τρόπο για τη ζημία ή τη βλάβη που έχει υποστεί, μπορεί να καταβληθεί αποζημίωση για ζημία που προκλήθηκε από έγκλημα, ακόμη κι αν ο παθών δεν έχει ασκήσει αγωγή αποζημίωσης λόγω αδικοπραξίας κατά του δράστη.

Εάν το δικαστήριο μου επιδικάσει αποζημίωση, πώς μπορώ να διασφαλίσω ότι η απόφαση θα εκτελεστεί κατά του δράστη και τι βοήθεια μπορώ να λάβω για να το διασφαλίσω αυτό;

Μόλις η απόφαση αρχίσει να παράγει έννομα αποτελέσματα, αποστέλλεται από το δικαστήριο στη Σουηδική Αρχή Αναγκαστικής Εκτέλεσης (*Kronofogden*).

Η Σουηδική Αρχή Αναγκαστικής Εκτέλεσης θα σας ρωτήσει στη συνέχεια αν θέλετε βοήθεια στην εκτέλεση της αξίωσής σας. Εάν απαντήσετε καταφατικά, η Σουηδική Αρχή Αναγκαστικής Εκτέλεσης θα διερευνήσει τα περιουσιακά στοιχεία του δράστη. Εάν ο δράστης είναι σε θέση να πληρώσει, η αξίωσή σας θα εξοφληθεί. Εάν, ωστόσο, ο δράστης δεν είναι σε θέση να πληρώσει, θα ενημερωθείτε από τον υπάλληλο της αναγκαστικής εκτέλεσης. Εάν η ζημία ή η βλάβη σας δεν έχει αποκατασταθεί από την ασφάλισή σας, δικαιούστε αποζημίωση από το κράτος για ζημία που προκλήθηκε από έγκλημα.

Τελευταία επικαιροποίηση: 09/11/2020

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.